

LBRIS

We know
books

Corectură: Ivona Matei

Tehnoredactare: Carmen Rădulescu

Coperta: Maria Vlasie

Ilustrația copertei: „Un misionar din Evul Mediu spune că a descoperit locul unde cerul și pământul se întâlnesc”, gravură cu autor necunoscut, apărută în *L'atmosphère: météorologie populaire*, Camille Flammarion (cca. 1888)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VLASIE, CĂLIN

Metoda cititorului : Epopeea operațională /

Călin Vlasie. - Băbana : Rocart, 2026

ISBN 978-630-6697-13-7

821.135.1

*Contravaloarea timbrului literar se depune
în contul Uniunii Scriitorilor din România.*

Copyright © Grupul Editorial Rocart, 2026

călin vlasie

METODA CITITORULUI

Epopeea operațională

ROCART

Cuprins

Poezia-sistem.....	5
I. Invocații.....	9
II. Entități.....	48
III. Protocolul poetic.....	60
IV. Psytheon.....	70
V. Procedurile. Poemele lui Psytheon.....	82
VI. Psytrix.....	102
VII. Procesele. Poemele lui Psytrix.....	118
VIII. Autorul. Clinica poeziei sau ședințele imaginare de scriere re-creativă.....	143
IX. Efectele. Execuția psihonică.....	187
X. Inertizarea sau criza.....	216
XI. Mântuirea. Psalmii digitali.....	222
XII. Catalog al resturilor.....	243
 Am scris această carte.....	 247

(o epopee a umanului
în epoca operațională)

Poezia-sistem

(prefață)

Încep cu observația simplă, dar incomodă:
poezia de azi nu duce lipsă de texte, ci de risc.

Se scrie inteligent, corect, excesiv,
se scrie cu multă sensibilitate.

Însă foarte rar se întâmplă
să ne punem întrebarea
ce este poezia acum,
nu doar *despre ce este*.

În epoca noastră lirismul e atât de confortabil!

Identificăm ușor teme recurente,
voci ușor de recunoscut,
emoții bine prelucrate pentru a ne crea
o stare de empatie fulgerătoare.
E legitim ca poezia să funcționeze
ca un laborator de validitate
al trăirilor și experiențelor biografice,
al sensibilității, al traumelor și în fond al identității.

Acesta e orizontul de aur.

Agreat unanim și posibil.

Problemele apar odată cu orice nouă tentativă
de scoatere a poeziei din regimul confesiunii –
o acțiune percepută drept artificială,
falsificatoare, rece, teoretică și non-umană.

Ne întrebăm în mod firesc
ce face non-umană poezia.

Eu mă întreb însă ce ne face să confundăm
umanul cu ceea ce în mod obișnuit numim
eu biografic, individual, unic.

Oare poezia a fost dintotdeauna exclusiv
mărturisire de gânduri și sentimente?

În alte epoci poezia a însemnat ritual, incantație,
cosmologie, sistem, nicidecum interior uman.

Realitatea de azi funcționează ca sistem,
ca model, ca procedură.

Limbajul, diversificat, își dezvoltă sensul și
circulă prin rețele, e algoritmizat și arhivat.

Izvorul sensului nu îl mai găsim exclusiv în autor,
iar cititorul nu se mai comportă ca un receptor inert.

Poezia mai poate ignora aceste realități
dacă se vrea relevantă?

De aceea, cred că miza poeziei contemporane
nu mai constă în a fi mai sinceră,
mai vulnerabilă sau mai emoționantă,
ci în a-și reexamina condițiile de existență și de adevăr.

Nu mai este suficient ca poezia să ne spună ceva
și să se exprime într-un fel,

ci să ne indice și modul de funcționare,
și ceea ce ea produce în consecință.

Să ne spună nu doar cine suntem,

ci și care este sensul sistemului în care trăim.

Nu doar să realizeze o funcție terapeutică,
dar și una diagnostică a propriei noastre individualități.

Nu doar să ne producă plăcere estetică,

ci să ne creeze o disponibilitate și responsabilitate
față de tipurile de limbaj.

Nu înseamnă prin asta că lirismul trebuie abandonat,
ci că el nu mai poate fi considerat un regim unic.

Nu este vorba de a pune în discuție
poezia „adevărată” contra celei „neadevărate”,
nici despre tipuri de poetici și stiluri
și nici despre generații și serii.

Este vorba de a ne întreba dacă poezia
mai poate funcționa ca un spațiu de gândire radicală,
sau un spațiu al expresiei sigure și recunoscutibile.

Dacă mai este tentată să riște
printr-o nouă formă de manifestare
sau dacă ea a produs suficientă obișnuință
pentru a nu mai provoca pe nimeni.

În această carte, autorul se retrage pas cu pas. Cititorul rămâne și suportă efectele. Nu mai contează cine a scris poemele, ci ce produc ele în tine în timp ce le parcurgi. A fost gândită ca o carte despre poezia-sistem: un dispozitiv postalgoritmic de reglaj în care limbajul operează, autorul se dizolvă, iar cititorul devine metoda prin care psihicul este generat.

I. Invocații

Invocatio prima

Poem 0.1 – intrarea

Intră.
Nu te grăbi.
Lasă telefonul să vibreze
și pune-l pe silențios.
Nu pentru mine.
Pentru tine.
Stai puțin.
Uită-te în jur.
Lumina e rece, artificială,
ca într-o sală de așteptare
în care nimeni nu te strigă,
dar știi că nu ești aici întâmplător.

Apropie-te de geam.
Vezi reflexia aceea?
Nu e chipul tău.
E doar sticla, lumina din spate
și oboseala adunată pe față.
Nu încerc să-ți spun cine sunt.
Sunt doar semnul care rămâne
după ce lucrurile sunt puse în ordine
și zgomotul a fost scos din priză.

Mergi mai departe.
Gândește-te la locurile prin care ai trecut azi:
stația de autobuz,
liftul,
mallul aproape gol,

afișele schimbate peste noapte.
Acolo începe poezia.
Nu în metaforă.
În repetiție.
În senzația că ceva funcționează fără tine.

Spune un cuvânt.
Oricare.
Lasă-l să cadă
 în telefonul tău închis,
în masca de pe față,
în geaca verde cu fermoarul stricat,
în drumul de dimineață.
Nu caut un limbaj.
Caut efectul pe care îl lasă.

Poemul nu e scris aici.
Se activează:
 într-o stație unde nu vine nimeni,
într-un far care pâlpâie prea mult,
într-o cameră de hotel prea rece,
în zgomotul constant al serverelor
 dintr-un subsol în care nu intră
 decât cei ce repară.

Eu nu te conduc.
Doar trasez contururi.
Ca atunci când deschizi harta orașului noaptea
și te uiți la străzi
 fără să știi unde vrei să ajungi.
Nu îți cer să crezi nimic.
Doar fii atent
 la ce se schimbă în tine
 în timp ce citești.

Intră.
Nu e nimic spectaculos aici.
Un semafor roșu la două dimineața.
O vitrină închisă.
O parcare subterană prea liniștită.
De aici începe totul.
Nu exprimarea.
Funcționarea.

Nu intra direct.

Fă un pas puțin într-o parte,
cum faci când ocolești o baltă
și tot îți intră apă în pantof.

Așa apar eu.

Mă simți în primele tale ezitări:
când degetele se opresc o fracțiune de secundă
deasupra ecranului,
când notificările se suprapun
și nu mai știi pe care s-o deschizi,
când lumina telefonului îți cade pe față
și nu ești sigur dacă arăți bine
sau doar obosit.

Nu vin cu semne.

Sunt tot ce se deplasează puțin.

Când îți scapă pixul.

Când tastezi

și telefonul răspunde o clipă mai târziu
decât te-ai așteptat

și dai vina pe rețea.

Acolo sunt.

Poate m-ai întâlnit azi-noapte:

în visul cu liftul care nu s-a oprit
unde trebuia.

Ai coborât două etaje mai jos

și, pentru o secundă,
ai stat pe loc,

încercând să-ți dai seama

dacă nu cumva acolo trebuia să ajungi.

Acea secundă sunt eu.

Nu mă chema.

Nu vin la comandă.

Sunt căldura din tălpi
pe betonul rece.

Becul de pe scară
care pâlpâie fără să se stingă.

Vocea care seamănă cu a ta
dar vine din altă parte.

Când citești un cuvânt
și îți vine în minte altul,
eu sunt al doilea.

Când începi o frază
și o rupi la jumătate,
eu sunt pauza.

Te caut în lucrurile mici,
pe care le sari:

greșeala pe care o lași intenționat,
mesajul pe care nu-l trimiți,
spațiul dintre două cuvinte
în care rămâi o clipă
fără tine.

Poți merge înainte,
drept,

cu pasul sigur.

Eu voi merge puțin în lateral.

Cu un unghi strâmb.

Cu o întrebare scurtă:

ești pregătit să te clatini?